

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/96/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8610203322
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8610203322.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a JUDr. Marianny Hirkovej, v spore žalobcu F. J., nar. X.X.XXXX, bytom B. č. XX, XXX XX H., právne zastúpený JUDr. Milanom Szöllössym, advokátom, so sídlom Kováčska 28, 040 01 Košice, proti žalovanému Slovenská kancelária poisťovateľov, Trnavská cesta 82, 826 58 Bratislava, IČO: 36 062 235, právne zastúpená JUDr. Pavlom Horovčákom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Hroncova č. 3, 040 01 Košice, v konaní o náhradu škody z ublíženia na zdraví s prísl., o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 4C 103/2010-384 zo dňa 12.6.2018 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 4C 103/2010-429 zo dňa 16.7.2019 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok č.k. 4C/103/2010-384 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 4C/103/2010-429.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým, v poradí druhým rozsudkom prvoinštančný súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi na bolesnom 1.103,02 eur, na sťažení spoločenského uplatnenia sumu 2.506,87 eura s 9 % úrokom z omeškania ročne od 5.6.2010 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok zo žaloby v sume 216,50 eura cestou prevádzkovateľa systému v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Priznal žalobcovi voči žalovanej strane náhradu trov konania v rozsahu priznanej istiny a to na účet právneho zástupcu žalobcu, o výške ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

2. Dopĺňacím rozsudkom prvoinštančný súd doplnil tento rozsudok o štvrtý výrok, ktorým v prevyšujúcej časti žalobný návrh žalobcu v časti bolesného nad sumu 1.103,02 eura s prísl., v časti sťaženia spoločenského uplatnenia nad sumu 2.506,87 eura s prísl. zamietol.

3. Prvoinštančný súd tak rozhodol v poradí druhým rozsudkom o žalobe žalobcu, ktorý sa domáhal úhrady sumy 1.470,70 eura z titulu bolesného a sumy 3.342,50 eura z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a ďalej 9 % úroku z omeškania od 5.6.2010 do zaplatenia a trov konania. Žalobca v žalobe uviedol, že uvedená suma predstavuje náhradu za bolesné, sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré vyčíslil v lekárskom posudku, ktorý spolu so žalobou predložil, kde lekár F. Q. dňa X.XX.XXXX bolesné stanovil vo výške 110 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 250 bodov. Žalobca tvrdil, že pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX utrpel ako spolujazdec ťažké ublíženie na zdraví. Vodičom motorového vozidla bol P. C., ktorý pri jazde v ostrej ľavotočivej zákrute neprispôsobil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam a poveternostným podmienkam, v dôsledku čoho dostal na mokrej vozovke šmyk, prešiel do protismeru a prevrátil sa vozidlom do priekopy. Vodič bol trestne stíhaný a odsúdený v konaní

pod sp. zn. 1T 16/2008 Okresným súdom Svidník, ktorý vo veci vydal trestný rozkaz. V prejednávanej veci si žalobca uplatňuje nároky, ktoré sú kryté v zákone o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

4. Prvoinštančný súd vo veci rozhodol skorším prvým rozsudkom č.k. 4C 103/2010-159 zo dňa 27.9.2011 a žalobe v celom rozsahu vyhovel, pretože považoval nárok žalobcu za dôvodný. Následne rozsudkom č.k. 4C 103/2010-167 prvoinštančný súd vydal doplňujúci rozsudok, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu v sume 288,50 eura na účet prvoinštančného súdu do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Odvolací súd uznesením č.k. 17Co/27, 29/2012 prvoinštančný rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uložil prvoinštančnému súdu odstrániť všetky procesné nedostatky, doplniť dokazovanie, riadne zistiť skutkový stav, vysporiadať sa s námietkami žalovanej v odvolaní a spoluzodpovednosťou žalobcu za vzniknutú škodu.

5. Prvoinštančný súd v druhom rozsudku sa riadil pokynmi odvolacieho súdu a zistil, že trestným rozkazom Okresného súdu Svidník zo dňa 11.2.2008 sp. zn. 1T 16/2008-162 bol obžalovaný P. C., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XX, uznaný vinným, že dňa 27.10.2007 asi o 6:30 hod. po požití alkoholických nápojov najmenej s 1,75 g/kg alkoholu v krvi riadil osobné motorové vozidlo zn. G. G. X,X L. C. K., ev. č. XHXXXXX po štátnej ceste 1/73 v smere jazdy od obce J. na obec V. V., okres Q., pričom po prejazde ostrej ľavotočivej zákruty neprispôbil rýchlosť jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam a iným okolnostiam, ktoré mohol predvídať, v dôsledku čoho na vlhkej vozovke dostal v kilometri 26,000 šmyk, vedenie vozidla nezvládol, prešiel do protismeru a následne s vozidlom havaroval v ľavej priekope v smere jazdy, kde sa s vozidlom prevrátil. Pri dopravnej nehode v aute vezúca sa F. J. utrpela mozgovo-lebečné poranenie, zlomeninu kľúčnej kosti, mnohopočetné poranenia hlavy, chrbtice, hrudníka a pľúc, s dobou liečenia a s tým spojenou práceneschopnosťou 6 - 12 mesiacov, F. A. utrpel vyklbenie pravej kľúčnej kosti, tržnú ranu nosa s dobou liečenia a s tým spojenou práceneschopnosťou 3 týždne, F. J. utrpel tržnú ranu čela, otras mozgu, podvrtnutie krčnej chrbtice, s dobou liečenia a s tým spojenou práceneschopnosťou, A. T. utrpel odreniny v driekovej oblasti panvy, ktoré zranenia si mimo jednorazového lekárskeho ošetrenia nevyžiadali liečenie ani práceneschopnosť, teda inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, pričom čin spáchal závažnejším spôsobom, čím spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 22.2.2008. Žalobca, ako poškodený pri tejto dopravnej nehode, absolvoval liečenie. Zo správy praktického lekára pre dospelých F. T. B. žalobca bol práceneschopný od 30.10.2007 do 15.5.2008. Dňom 16.5.2008 bol práceschopný. Absolvoval analgetickú a rehabilitačnú liečbu. Následne bol práceneschopný pre bolesti krčnej chrbtice od 10.7.2009 - 21.9.2009 a ďalej bol práceneschopný od 4.1.2010 do 28.2.2010 pre bolesti pravého ramena. Praktický lekár potvrdil, že obe tieto ochorenia pravdepodobne majú súvis s dopravnou nehodou, nakoľko pri nej došlo k úrazu krčnej chrbtice, následne čoho pacient dlhodobo absolvoval rehabilitačnú liečbu.

Dňa 5.12.2008 bol vypracovaný lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia lekárom F. V. Q., ktorý dátum vzniku poškodenia na zdraví určil na 27.10.2007. Príčinou poškodenia na zdraví bola autonehoda. Začal sa liečiť dňa 27.10.2007. Lekár bodovo ohodnotil bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia. Bolestné obsahovalo položku 223 - otras mozgu - stredný, počet bodov 80, ďalej položka 103a - kont. cerv. chrbtice, počet bodov 20, položka 2 - vulnus lacerocont fronto - pariet, počet bodov 10, teda celkový počet bodov na bolestnom 110. Z hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia vyplýva, že lekár ohodnotil položku 152 - postkomočný vo výške 250 bodov.

Z dokladov, ktoré boli predložené, vyplýva, že žalobca sa od 6.11.2007 do 21.1.2008 podrobil rehabilitačnej liečbe.

Prvoinštančný súd vec posúdil podľa § 415 Občianskeho zákonníka, ďalej podľa § 420 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka, podľa § 427 ods. 1, 2 OZ, § 445 Občianskeho zákonníka. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný, a to v rozsahu 1.103,02 eura, kde z pôvodne uplatnenej sumy bolestného 1.470,70 eura ustálil spoluvinu žalobcu na poškodení na zdraví v rozsahu 25 %. Pri sťažení spoločenského uplatnenia z pôvodne uplatneného nároku 3.342,50 eura znížil tento nárok o 25 % opäť z dôvodu spoluviny žalobcu a priznal žalobcovi 2.506,87 eura. Pri stanovovaní spoluviny žalobcu súd vychádzal z pripojeného trestného spisu 1T 16/2008. Prvoinštančný súd zistil, že žalobca spolu s vodičom požívali alkoholické nápoje. Žalobca mal vedomosť, že vodič P. C. požíva alkoholické nápoje, aj napriek tomu do vozidla nasadol a sám sa vedome podieľal a svojim správaním prispel k spoluvine za vzniknutú škodu. Preto prvoinštančný súd považuje za primeranú a preukázanú spoluvinu žalobcu v rozsahu 25 %. V tomto rozsahu krátil uplatnené bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia.

Následne sa prvoinštančný súd zaoberal okolnosťou v súvislosti so vznesenou námietkou premlčania žalovanou. Zistil, že žalobca sa o škode dozvedel vtedy, keď mu bol vyhotovený posudok o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia dňa 5.12.2008. Následne zisťoval, kto za vzniknutú škodu v dôsledku poistnej udalosti zodpovedá. Keďže jeho nárok nebol žalovaným uspokojený, podal vo veci na prvoinštančný súd žalobu dňa 16.6.2010.

Medzi stranami sporu nebol sporný rozsah poškodenia zdravia. V priebehu prvoinštančného konania však žalovaný žiadal vykonať komplexné znalecké dokazovanie. Súd nariadil stranám sporu predložiť otázky, ktoré mienia pri tomto znaleckom dokazovaní mať zodpovedané. Vo veci podal vyjadrenie len žalobca a žalovaný ostal napriek svojmu procesnému návrhu vykonať znalecké dokazovanie nečinný. Preto prvoinštančný súd považoval takýto procesný návrh za nedôvodný. Vypočul však svedka F.. V. Q., ktorý vypracoval lekársky posudok. Jeho výsluchu sa žalovaná strana nezúčastnila. Lekár zaujal odborné stanovisko ku všetkým kladeným otázkam. Prvoinštančný súd vyhodnotil potom námietku premlčania žalovanej za nedôvodnú, pretože žalobca sa o škode dozvedel 5.12.2008, kto za ňu zodpovedá sa tiež dozvedel v tento moment. Jeho práceneschopnosť v budúcom období pokračovala aj po prvotnom ukončení práceneschopnosti. Prvoinštančný súd nezistil vzhľadom na dátum podania žaloby, že by došlo k premlčaniu nároku podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka v dvojročnej lehote. Pokiaľ sa týka námietky žalovaného, že premlčacia lehota začala plynúť od právoplatnosti trestného rozkazu dňa 22.2.2008, s momentom počítania tejto lehoty prvoinštančný súd sa nestotožnil, pretože až vystavením lekárskeho posudku žalobca mohol získať informácie o takých skutkových okolnostiach, ktoré mu umožňovali zistiť rozsah škody.

Žalobca ako poškodený sa o škode spočívajúcej v bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia dozvedel 5.12.2008 v čase, keď mohol objektívne vykonať ohodnotenie bolestného a sťaženie spoločenského uplatnenia. K lekárskeho posúdeniu došlo ihneď, ako to bolo možné a ako bolo možné považovať zdravotný stav za ustálený. Ustálenosť zdravotného stavu nastala 5.12.2008 aj napriek tomu, že žalobca bol práceneschopný do 15.5.2008. Pokiaľ zdravotný stav nie je ustálený, nemôže plynúť subjektívna dvojročná lehota. Prvoinštančný súd poukázal na to, že následne pokračovala ďalšia doba práceneschopnosti, ktorá svedčila o tom, že zdravotný stav dňa 5.12.2008 nebol ustálený.

Vykonanie znaleckého dokazovania podľa požiadavky žalovaného prvoinštančný súd nepripustil, pretože takéto dokazovanie vzhľadom na odstup času, ale aj nečinnosť žalovaného by nebolo opodstatnené. Dokazovanie vykonal na základe predložených listín, ktoré postačovali na ustálenie skutkových a právnych podkladov pre súdne rozhodnutie. Prvoinštančný súd zohľadnil aj rozsah spoluviny žalobcu vo výške 25 % z uplatneného nároku u každej uplatnenej položky, teda položky.

O úrokoch z omeškania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a priznal úrok z omeškania o 8 percentuálnych bodov vyšší ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (v tom čase 1 %) od 5.6.2010. Na výzvu žalobcu z 5.3.2010 žalovaná nevykonala žiadne plnenie a dňa 5.6.2010 sa dostala do omeškania.

O povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol prvoinštančný súd podľa § 4 ods. 2 písm. j/ zákona č. 71/1992 Zb.

Nárok čo do rozsahu spoluviny vo výške 25 % z každého uplatneného plnenia prvoinštančný súd zamietol.

Výrok o trovách konania prvoinštančný súd odôvodnil ust. § 255 ods. 2 CSP s tým, že priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu zo základu priznanej istiny na účet právneho zástupcu.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Žalovaná žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu zmenil a žalobu zamietol a uplatnila si trovy konania. Alternatívne navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Žalovaná namietala, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalovanej na spravodlivý proces, ďalej konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ďalej že súd prvej inštancie nevykonanými návrhnutými dôkazmi potrebnými na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a súd prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalovaná namietala porušenie práva na spravodlivý proces a inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nevykonanie návrhnutých dôkazov na zistenie rozhodujúcich skutočností. To, že prvoinštančný súd nepripustil vykonanie dôkazu, a to znaleckým posudkom, ktoré navrhoval právny zástupca žalovanej považoval za základ týchto námietok.

Žalovaná v odvolaní tvrdila, že v prebiehajúcom konaní pred súdom prvej inštancie sa objavili viaceré sporné momenty, preto navrhli nariadenie a vykonanie komplexného znaleckého dokazovania z dôvodu hospodárnosti konania a jednak s cieľom objektívnym spôsobom posúdiť u žalobcu rozsah utrpených zranení, priebeh liečby, jednotlivé diagnózy, časový priebeh liečenia, ako aj možné následky do budúcnosti. Prvoinštančný súd rozhodol o odročení pojednávania za účelom vykonania znaleckého dokazovania. Žalovaná nedostala výzvu súdu na zloženie zálohy na znalecké dokazovanie vo veci. Žiadali komplexné objasnenie všetkých sporných okolností, o ktorých sa v konaní opakovane viackrát konalo a súvisia s rozsahom zranení a priebehom liečby žalobcu. Prvoinštančný súd takéto dokazovanie odmietol vykonať, čím znemožnil žalovanej, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva až do takej miery, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Preto navrhli, aby v odvolacom konaní bolo vykonané znalecké dokazovanie a to znaleckou organizáciou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, traumatológia a neurológia. Znalecké dokazovanie sa má zamerať na v odvolaní predložené otázky žalovanej. Žiadali ďalej, aby bol pribratý v prípade posúdenia čiastkových otázok konzultant z príslušného odboru, najmä z odboru doprava cestná, odvetvie nehody v cestnej doprave, pre účely simulácie priebehu nehodového deja. Žalovaná oznámila, že zloží potrebný finančný preddavok na navrhované znalecké dokazovanie. Nesúhlasia so závermi lekárskeho posudku F. Q., pretože neobsahuje všetky dôležité skutočnosti v takom rozsahu, aby bolo možné bez pochybností vziať za základ pre spravodlivé rozhodnutie v tejto právnej veci. Tieto pochybnosti ani výsluchom F. Q. sa neodstránili. Taktiež ani správa F. B. sporné okolnosti neodstránila.

Žalovaná ďalej namietala nesprávne posúdenie námietky premlčania žalovaného nároku. S názorom prvoinštančného súdu nesúhlasila, keď namietala počiatok plynutia premlčacej doby u oboch nárokov dňa 5.12.2008. Podľa žalovanej žalobcovi začala plynúť premlčacia doba právoplatnosťou trestného rozkazu dňa 22.2.2008 a márne uplynula dňa 22.2.2010. Žalobca si predmetný nárok uplatnil prostredníctvom právneho zástupcu listom u žalovanej až dňa 5.3.2010. Žalobca bol hospitalizovaný od 27.10.2007, kedy je dátum dopravnej nehody, do 30.10.2007. V správe z hospitalizácie sa uvádzajú tri diagnózy, ktoré neboli hodnotené ako položky nároku bolestné. Bolestné bolo možné ohodnotiť ešte v roku 2007, následne po ukončení hospitalizácie a pokiaľ by aj plynutie subjektívnej premlčacej doby sa počítalo odo dňa ukončenia práceneschopnosti žalobcu, t.j. odo dňa 15.5.2008, v takom prípade by bola žaloba podaná po dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe.

Ďalej žalovaná namietala zohľadnenie spoluviny žalobcu, keď spoluvinu prvoinštančný súd ustálil na 25 %. Ide o príliš nízku mieru spoluviny, nezodpovedajúcu závažným zisteniam plynúcim zo súvisiaceho trestného konania. Spoluvina v konkrétnom prípade by mala byť podľa žalovanej v rozmedzí od 35 % do 50 %, pretože všetci zúčastnení pred predmetnou dopravnou nehodou spolu popíjali na ubytovni u F. J.. Vyplýva to aj z výsluchu žalobcu. Značná opitosť vodiča motorového vozidla P. C. musela byť žalobcovi zrejma aj vtedy, keď si k nemu sadal do osobného motorového vozidla. Zúčastnené osoby na spoločenskom stretnutí popíjali, popíjanie trvalo v čase od polnoci až do rána v izbe na ubytovni F. J., sestry žalobcu. Žalobca si sadol do motorového vozidla, hoci dobre vedel, že vodič motorového vozidla je v značne podnapitom stave, jeho prístup a konanie bolo krajne riskantné a nezodpovedné, preto ustálenie spoluviny vo výške 25 % je nízke.

7. K odvolaniu zaujal písomné stanovisko žalobca. Žalobca žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. Žalobca podal žalobu po tom, čo sa žalovaná na písomné uplatnenie nároku dňa 5.3.2010 sa k tomuto nároku nevyjadrila a náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcovi neuhradila. E. F. Q. vypracoval lekársky posudok dňa 5.12.2008, bolestné ohodnotil na 110 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia na 250 bodov. Žalobca si voči žalovanej uplatnil nárok z predmetnej škodovej udalosti už dňa 24.11.2008 a žalovaná vybavením tejto škodovej udalosti poverila dňa 12.2.2009 spoločnosť Generali Slovensko poisťovňa, a.s., Bratislava. Žalovaná neskončila šetrenie vo veci do troch mesiacov od oznámenia škody poškodeným, preto žalobca bol nútený podať žalobu na Okresný súd Svidník dňa 16.6.2010. Žalovaná od uplatnenia práva na náhradu škody z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia nenamietala správnosť ohodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, nepožiadala o vypracovanie znaleckého posudku, bola pasívna. Prvoinštančný súd vo veci vykonal dokazovanie lekárskeho potvrdením F. B., ktorá potvrdila, že liečebný proces žalobcu bol v príčinnej súvislosti s úrazom a v čase vydania lekárskeho potvrdenia 15.11.2010 pretrvával. Žalobca na následky úrazu bol opätovne liečený a potvrdenie preukázalo, že primárne liečenie následkov úrazu neskončilo prvou práceneschopnosťou z 30.10.2007 do 15.5.2008. Svedok F. Q. uviedol, že celý liečebný proces podľa predložených dokumentov skončil až 28.2.2010. V čase vydania lekárskeho posudku bola hlava už z neurologického hľadiska vyriešená. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ žaloba prvoinštančným

súdom bola prijatá dňa 16.6.2010, žalovaná do tohto momentu nevzniesla žiadnu relevantnú námietku, nespochybňovala tento uplatnený nárok, bola pasívna, vylučov sa nezúčastňovala, lekárovi F.. Q. nepredložila žiadne otázky, na ktoré by mohol odpovedať, neprodukovala žiadny relevantný dôkaz, nezúčastňovala sa pojednávania, konala účelovo so snahou predlžovať súdne konanie. Až po niekoľkoročnom trvaní sporu požaduje vykonať znalecké dokazovanie.

Pokiaľ sa týka námietky premlčania, žalobca uviedol, že pri premlčaní je potrebné vychádzať zo skutočnosti, kedy sa poškodený dozvie o škode a kto za ňu zodpovedá. Dôležité je, že premlčacia doba začína plynúť dňom, keď sa poškodený o škode skutočne dozvedel, teda nie iba predpokladane. Začiatok plynutia subjektívnej doby môže byť rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. Vedomosť o škode určitého druhu a rozsahu do tej miery, aby mohol žalobca svoj nárok uplatniť (vyčísliť) v žalobnom návrhu na súde, je prvou z podmienok uplatnenia nároku. V danom prípade je dôležité vychádzať z toho, že žalobca mohol svoj nárok vyčísliť a domáhať sa práva na náhradu škody až vtedy, keď bol vystavený lekárskeho posudku s bodovým ohodnotením bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia. Až vystavením lekárskeho posudku žalobca mohol mať k dispozícii také skutkové okolnosti, z ktorých bolo možné zistiť rozsah škody, čo je potrebné pre kvalifikované podanie žalobného návrhu. Lekársky posudok bol vystavený dňa 15.12.2008, žaloba bola podaná na súd dňa 16.6.2010, nie je premlčaná.

Žalobcovi patrí aj úrok z omeškania, pretože bolo povinnosťou žalovanej skončiť do troch mesiacov prešetrenie poisťnej udalosti podľa § 11 ods. 6 písm. a/, b/ zákona č. 381/2001 Z.z. a oznámiť výsledky prešetrenia poškodenému. Poisťovateľ je povinný poškodenému jeho oprávnené a preukázané nároky reálne plniť. Keďže však k takémuto plneniu nedošlo, žalobca má právo na úroky z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. s použitím ust. § 517 Občianskeho zákonníka.

8. Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP preskúmal napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa zásad uvedených v ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v spojení s dopĺňacím rozsudkom, a navyše, vzhľadom na odvolacie námietky žalovaného k veci dopĺňa:

Žalovaná namietala, že prvoinštančný súd porušil svojím postupom jej právo na spravodlivý proces, nevykonala navrhnutý dôkaz, konanie má inú vadu, ktorá môže mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Žalovaná tvrdila, že takýmto dôkazom je návrh na vykonanie znaleckého dokazovania znaleckou organizáciou pre účely komplexného posúdenia zdravotného stavu žalovaného za účelom odstránenia viacerých sporných momentov, ktoré sa v priebehu konania podľa žalovanej vyskytli.

Odvolací súd zistil, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody na zdraví, a to bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa lekárskeho posudku. Lekársky posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia vypracoval dňa 5.12.2008 F.. V. Q., neurológ. V zmysle tohto lekárskeho posudku v dôsledku poškodenia zdravia žalobcu v súvislosti s udalosťou dňa 27.10.2007 bolo stanovené bolestné ohodnotenú v rozsahu 110 bodov a sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 250 bodov. Po tom, čo bola žaloba a všetky listiny súvisiace s uplatneným nárokom, teda aj uvedený lekárskeho posudok, doručené žalovanej, žalovaná sa k žalobe vôbec nevyjadrila. Na pojednávani pred prvoinštančným súdom zástupca žalovanej vzniesol len námietku premlčania uplatneného nároku. Počas celého konania žalovaná nespochybňovala ani vypracovanie lekárskeho posudku, ani bodové ohodnotenie bolestného, ani bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Nárok v priebehu prvoinštančného konania preukazoval jedine žalobca. Prvoinštančný súd na návrh žalobcu vypočul prostredníctvom dožiadaného súdu F.. Q.. Na výsluch bol predvolaný aj zástupca žalovanej. Tohto výsluchu sa bez uvedenia dôvodu nezúčastnil, neprítomnosť podľa zápisnice z výsluchu svedka neospravedlnil. Na výsluchu, ktorá zápisnica bola následne prečítaná aj pred procesným prvoinštančným súdom, lekár F.. Q. uviedol, že vo svojom lekárskom posudku sa zamerával len na okolnosti v súvislosti s neurologickým poškodením zdravia žalobcu vzhľadom na svoju odbornosť. K ortopedickým problémom sa nevyjadroval. Uviedol, že v tom čase, kedy bol vypracovaný lekárskeho posudok „hlava bola už vtedy poriešená“. Z uvedeného vyplýva, že z neurologického hľadiska bol zdravotný stav žalobcu ustálený. Žalobca si uplatňuje nárok len z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vo vzťahu k neurologickým diagnózam, nie vo vzťahu k ďalším možným poškodeniam na zdraví, ktoré načrtol vo svojej výpovedi F.. Q., ktoré sa môžu týkať ortopedických problémov. Tieto okolnosti si žalobca v uplatnenom nároku nežiadal. Až následne vo vyjadrení a zároveň v žiadosti o ospravedlnenie z pojednávania, ktoré nariadil prvoinštančný súd, v podaní zo dňa 18.11.2015 (čl. 282 súdneho spisu) žalovaná žiadala vzhľadom na to, že podľa jej názoru F.. Q. nezodpovedal

relevantným spôsobom na súdom položené otázky a uviedol, že neriešil komplexne zdravotný stav a jednotlivé okolnosti na strane žalobcu, nariadiť komplexné znalecké dokazovanie znalcom z odboru zdravotníctvo. Žalovaná sa ďalších pojednávaní nezúčastňovala, prvoinštančný súd až do predloženia podania zo dňa 13.11.2017 (čl. 333 súdneho spisu) nemal k dispozícii informácie, ktoré okolnosti sa z výsluchu F. Q. javili žalovanej ako sporné. Až podaním, ktoré došlo súdu dňa 13.11.2017 (čl. 333 súdneho spisu) žalovaná uviedla rozsah otázok, ktoré žiada zodpovedať znaleckou organizáciou, dokonca aj označila znaleckú organizáciu, ktorá by mala vo veci vykonať znalecké dokazovanie. Ako vyplýva z týchto otázok, žalovaná žiadala vykonať posúdenie zdravotného stavu žalobcu nielen vo vzťahu k neurologickým diagnózam, ktoré v lekárskom posudku ohodnotil bodovo lekár F. Q., ale žiadala hodnotiť všetky úrazy a zdravotné poškodenia, vrátane všetkých ďalších lekárskeho úkonov, zákrokov a medicínskych postupov, ktoré si vyžadoval zdravotný stav žalobcu, teda aj okolnosti, ktoré neboli predmetom uplatneného nároku žalobcu, z iného, než neurologického hľadiska. Žalovaná však aj napriek možnosti namietať závery lekárskeho posudku F. Q., jeho výpoveď bližšie k spornosti neurologických diagnóz nezaujala žiadne stanovisko.

V prejednávanej veci ide o konanie o náhradu škody na zdraví žalobcu. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody na zdraví a predložil lekárske posudky, podľa ktorého si uplatňuje bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu neurologického posúdenia F. Q.. Súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu a môže konať vzhľadom na to, že ide o klasické sporové konanie a nejde o konanie, ktoré môže začať aj bez návrhu (podľa Civilného mimosporového poriadku) len o tom, čo ako predmet konania určil žalobca. Ani okolnosť, ktorá vyšla v prejednávanej veci najavo, že žalobca utrpel zrejme aj iné poškodenie na zdraví, než to, ktoré označil v lekárskom posudku F. Q., nemôže súd ex offio pojať do uplatneného nároku žalobcu, pokiaľ toto ďalšie poškodenie zdravia žalobcu v spore neuplatní svojim autonómny procesným úkonom. Nikto nemôže donútiť žalobcu, aby si uplatňoval žalobou viac práv, hoci mu náležia, než ako to špecifikuje žalobca v uplatnenej žalobe. Je vyslovene na rozhodnutí žalobcu, ktorý nárok a v akom rozsahu si voči žalovanému uplatní.

Preto, pokiaľ žalovaná zistila, že žalobca mal poškodenie zdravia aj v inom rozsahu, než je predmetom sporu, a na takéto iné poškodenie zdravia navrhla znalecké dokazovanie, dokonca dokazovanie znaleckou organizáciou, ktorú si vopred sama určila, takýto dôkaz nie je pred súdom prípustný, pretože žalovaná žiada vykonať dokazovanie nad rámec predmetu konania. Žalovaná v priebehu konania nepredložila žiaden dôkaz svedčiaci o tom, že by závery F. Q. v lekárskom posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia žalobcu v rozsahu neurologických poškodení zdravia boli sporné, resp. by neboli pravdivé. Vzhľadom na uvedené prvoinštančný súd správne postupoval, keď návrh takéhoto dôkazu zamietol a takýto dôkaz nevykonal. Presahovalo by to predmet sporu.

Do momentu, pokiaľ žalovaná bližšie neuviedla okolnosti, ktoré žiadala preukazovať, nebolo účelné zo strany prvoinštančného súdu žiadať poskytnutie preddavku na vykonanie tohto znaleckého dokazovania. Súdu nebol známy rozsah dôkazov, ktoré vo veci žalovaná mieni navrhnuť. Po tom, čo prvoinštančný súd zistil, že toto dokazovanie presahuje rozsah predmetu sporu, nebolo dôvodné vyzývať na zloženie preddavku na vykonanie znaleckého dokazovania a bez ďalšieho správne prvoinštančný súd tento návrh na vykonanie dokazovania zamietol.

Týmto postupom prvoinštančného súdu neboli porušené žiadne čiastkové práva žalovanej na spravodlivý súdny proces. Žalovaná v prejednávanej veci mala právo navrhnuť dôkazy, ktoré považovala za dôvodné vo veci vykonať. Vyhodnotiť relevanciu informácií získaných takýmto dokazovaním vo vzťahu k predmetu sporu je úlohou súdu. Prvoinštančný súd túto svoju povinnosť splnil v celom rozsahu a správne a nepripustil vykonanie takého dôkazu, ktorý by bol bez právneho významu k prejednávanej veci, ktorý by skutkové okolnosti v prejednávanej veci žiadnym spôsobom neozrejmil a ktorý by dokonca nebol ani hospodárny ani vo vzťahu k finančným výdavkom strán sporu, ani vo vzťahu k dĺžke trvania konania. Je neprípustné, aby žalovaná vnucovala žalobcovi nárok, o ktorý nemal záujem.

Pokiaľ žalovaná navrhla vykonanie takéhoto dôkazu pred odvolacím súdom, odvolací súd musí konštatovať, že vzhľadom na právny názor uvedený vyššie, vo vzťahu k správnosti postupu prvoinštančného súdu, vykonanie takéhoto dôkazu, ktorý by neprispel k správnosti rozhodnutia vo veci, je v odvolacom konaní neprípustné.

9. Žalovaná namieta nesprávne posúdenie námietky premlčania, ktorú ako jedinú relevantnú obranu proti uplatnenému nároku vzniesla žalovaná pred prvoinštančným súdom. Žalovaná namieta, že premlčacia doba je potrebné počítať od 22.2.2008, kedy nadobudol právoplatnosť trestný rozkaz. Márnym uplynutím dvojročnej subjektívnej lehoty 22.2.2010 podľa žalovanej, keďže žaloba nebola podaná včas, zaniklo žalobcove právo vymáhať uplatnený nárok.

Odvolačný súd musí uviesť, že táto námietka žalovanej je nedôvodná. Ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka uvádza, že právo na náhradu škody sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

Ust. § 106 ods. 2 uvádza, že najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za 3 roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

Vzhľadom na špecifickosť charakteru ujmy na zdraví, keďže škodlivý následok na zdraví sa môže prejavíť s určitým časovým odstupom, právo na náhradu škody sa nepremlčuje v objektívnej lehote podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako to vyplýva aj zo znenia tohto zákonného ustanovenia. Na plynutie premlčacej lehoty platí ust. § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda subjektívna premlčacia doba.

Okrem všeobecných podmienok náhrady škody, aby bolo jednoznačne zistiteľné, že došlo k porušeniu právnej povinnosti, že vznikol škodlivý následok, kauzálny nexus a zodpovedná osoba, je potrebné mať ustálenú okolnosť, kedy sa poškodený dozvie o škode. Kto za škodu zodpovedá a všetky predchádzajúce okolnosti dôležité pre uplatnenie nároku na náhradu škody sa žalobca mohol objektívne dozvedieť v momente právoplatnosti trestného rozkazu dňa 22.2.2010. Ďalšou podmienkou, a to získaním vedomostí o škode, je potrebné v prejednávanej veci posúdiť od iného momentu, než od momentu právoplatnosti trestného rozkazu. Vedomosť o škode je totiž subjektívna kategória, ktorá vychádza z objektívneho stavu, teda zo zdravotného stavu, ktorý musí byť natoľko ustálený a nemenný, aby mohlo byť hovorené o vedomosti o škode. Vedomosť o škode sa viaže v škode na zdraví k okamžiku ustálenia zdravotného stavu tak, ako je to uvedené v § 8 ods. 4 zákona č. 437/2014 Z.z., kedy je možné vypracovať lekárske posudok na zdravotný stav poškodeného. Táto vedomosť o škode na zdraví nemôže byť viazaná na laickú a zdravotným stavom ovplyvnenú schopnosť žalobcu posúdiť svoj nárok vo vzťahu k výške bolestného a výške sťaženia spoločenského uplatnenia. Práve preto podľa zákona č. 437/2014 Z.z. sa lekárske posudok spracúva odborníkom, posudzujúcim lekárom (podľa § 7 zákona č. 437/2014 Z.z.), kde v lekárskom posudku sa stanoví výška náhrady za bolesť a výška náhrady za spoločenské uplatnenie. Tento lekárske posudok sa vypracováva spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví, teda spravidla po roku zdravotný stav poškodeného môže byť natoľko ustálený, že je možné takýto lekárske posudok vypracovať.

Ako to uviedol v prejednávanej veci F. Q., zdravotný stav žalobcu z neurologického hľadiska bol ku dňu vypracovania lekárskeho posudku dňa 5.12.2008 natoľko ustálený, že bolo možné v tejto časti vypracovať lekárske posudok na bodové ohodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcu. Teda od momentu vypracovania lekárskeho posudku dňa 5.12.2008 sa žalobca dozvedel o výške škody na zdraví. O škode nadobudol takú vedomosť, že svoj nárok si mohol voči povinnej osobe, resp. zodpovednej osobe náležitým spôsobom uplatniť. Keďže subjektívna lehota začala žalobcovi plynúť deň nasledujúci po vypracovaní tohto posudku dňa 6.12.2008, subjektívna lehota plynula do 6.12.2010. Tým, že žalobca bola podaná na súd 16.6.2010, bola podaná včas, pred uplynutím dvojročnej subjektívnej lehoty podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ by mala žalovaná pochybnosti, že zdravotný stav žalobcu bol ustálený skôr, v pochybnostiach je potrebné pri tomto type sporu o náhradu škody na zdraví postupovať tak, aby bol výklad týchto lehôt vykonaný v prospech poškodeného, teda v prospech žalobcu. Na žalobcu je totiž možné prihladať ako na slabšiu stranu právneho vzťahu, ktorý nebol povinný svoj zdravotný stav v určitých etapách liečenia vyhodnocovať a bdiieť na tým, aby v určitých etapách svojho vývoja zdravotného stavu si uplatňoval voči žalovanej čiastkové, resp. aj ďalšie nároky. Pokiaľ zdravotný stav bol ustálený momentom vypracovania lekárskeho posudku lekárom F. Q. dňa 5.12.2008, žaloba podaná dňa 16.6.2010 je podaná včas. Aj túto námietku odvolací súd považoval zo strany žalovanej za nedôvodnú.

10. Prvoinštančný súd správne zhodnotil aj spoluvinu žalobcu na vzniknutej škode na zdraví. Na zníženie takejto náhrady prvoinštančný súd zistil dôvody osobitného zreteľa, z ktorých vychádzal pri znížení o 25 % každej jednej uplatnenej položky. Prvoinštančný súd dôvody hodné osobitného zreteľa videl na strane žalobcu v tom, že žalobca hoci vedel, že vodič motorového vozidla P. C. požíval alkoholické nápoje pred jazdou, a motorové vozidlo viedol, žalobca do tohto motorové vozidla nasadol, svoje konanie vtedy nevyhodnotil správne a ani mieru nebezpečenstva prípadnej škody na jeho zdraví. Sám sa čiastočne podieľal na vzniku tejto škody. Prvoinštančný súd vyhodnotil mieru spoluúčasti žalobcu v rozsahu 25 %, teda v rozsahu 1 z pôvodne uplatneného nároku.

Záver prvoinštančného súdu sú správne a od týchto záverov sa odvolací súd nemieni odkloniť. Úvaha prvoinštančného súdu je správna, zodpovedá výsledok tejto úvahy pravidlám formálnej logiky a niet iných dôkazov, ktoré by odôvodňovali mieru spoluzodpovednosti žalobcu na vzniknutej škode vyhodnotiť

v inom rozsahu, ako to urobil prvoinštančný súd. Žalovaná síce namietala mieru spoluzodpovednosti žalobcu na vzniknutej škode, v jej predstave je miera spoluzodpovednosti vo vyššom rozsahu, než to uviedol prvoinštančný súd. Záver o vyššom rozsahu spoluzodpovednosti žalobcu vychádzal z tých istých skutkových okolností, ktoré vyplývajú z trestného spisu 1T/16/2008, z ktorých vychádzal aj prvoinštančný súd. Do úvahy prvoinštančného súdu, ktorá je správna, nie je dôvod vstúpiť, pretože všetky okolnosti, ktoré zväžil prvoinštančný súd, sa priamo odrážajú v jeho rozhodnutí o výške spoluzavinenia žalobcu. Aj v tomto rozsahu je úvaha žalobcu o možnej vyššej spoluúčasti žalobcu nedôvodná. Preto odvolací súd, keďže považoval odvolacie dôvody žalovanej za nedôvodné, napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

11. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalobca v odvolacom konaní bol v plnom rozsahu úspešný, preto mu patrí nárok na náhradu trov konania pred odvolacím súdom v plnom rozsahu voči žalovanej. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté prvoinštančným súdom (§ 262 ods. 2 CSP).

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.